

ŽELEZNIČAR

SPLOŠNE ŽELEZ. ORGANIZACIJE ZA JUGOSLAVIJO.

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

== Rokopisi se ne vračajo. ==

Uredništvo in Upravništvo se nahaja v Ljubljani, Cesarja Jožefa trg št 10.	Naročnina: za celo leto . . . K 7 20 za pol leta 3 60 za četr let 1 80 Posamezna številka 30 v.
--	--

Štev. 18.

V Ljubljani, 15. septembra 1919.

Leto XII.

Naše železnice.

Večeri postajajo dan na dan hladnejši ter nas opominjajo, da pogledamo pod streho, če je še kak star površnik ostal iz tistih časov, ko smo s kmeti menjavali blago za blago. Zdi se nam, da bo zima. Poleg tega pa tudi trde, da je žetev pospravljena in čaka odrešenja. Mi, ki slučajno živimo v kraju, kateri je več ali manj odvisen od uvoza živil iz drugih krajev, se nehote vprašujemo: Bo li za nas dovolj potrebnih živil čez zimo na razpolago? In srce se nam nehote skrči, ker nam sočasno prihaja v spomin naša prometna mizerija. Po današnji sestavi države bi človek mislil, da je sploh nemogoče še enkrat doživeti to, kar smo n. pr. leta 1915. in 1916. doživeli, kajti nova država je z vsemi poljedelskimi pridelki tako preskrbljena, da ji za domačo vporabo ne more zmanjkati, če se bo le deloma previdno in pošteno gospodarilo. Kar se tiče previdnosti, pač ne smemo biti preveliki optimisti, ker smo v zadnjih desetih mesecih veliko videli, kar seveda ne zasluži te označbe; o poštenosti pa sploh ne govorimo.

Prometna mizerija v kateri se nahajamo nam jasno dokazuje, da naši državni krmarji niso previdni, kajti v nasprotnem slučaju, bi gotovo posvetili temu tako važnemu, če ne najvažnejšemu delu našega narodnega gospodarstva, več pozornosti, kakor smo doslej to opazili.

Glavno prometno sredstvo predstavljajo seveda naše železnice in ravno za te se doslej ni nihče brigal, če namreč pozabimo na tiste, ki so jih sistematično uničevali. Ureditev razmer pri tem eminentno važnem podjetju se je z merodajne strani prepustilo enostavno gotovim ljudem, katerim je bilo korito in protekcijonizem vse, splošne koristi pa nič. Prve mesece po preobratu se ni delalo drugega nego delilo sinekure, čistilo ter čedilo — in preganjalo tiste, kateri so si domišljali, da smejo imeti svoje lastne misli. Petletna vojna je zapustila na železnica razne sledove. Postaje vse zanemarjene, tehnična oprema pokvarjena, vozovi in stroji do skrajnosti izrabljeni, vse je čakalo rešitve. Vodilnim gospodom pa to ni provzročalo nikakoršne preglavice, oni so imeli večjih skrbi in temeljitejšega dela. Odstraniti so morali vse — kar se njim je zdelo škodljivo, toda ne škodljivo morda državi ali podjetju, temveč njihovim političnim potrebam, katere oni smatrajo ustavotvornim. Mi smo vnaprej videli, kam bo to brezmiselno početje državo privedlo in smo opetovano karali na neizogibne posledice, toda zaman. Politična strast je onemogočala vsako tržno razmotrivanje dejanskega položaja in zato stojimo danes pred katastrofo — kakor to trde ravno tisti, ki so ta obupni položaj ustvarili. Toda pustimo preteklost in ogledimo si današnji položaj, odnosno položaj, ki se mora ustvariti, če naj se prepereči to, česar se vsi bojimo.

Železnice potrebujejo dobre, smotrene in moderne organizacije, katera se mora prilagoditi dejanskemu položaju. Predpogoj za to je popolna izločitev vsake politične akcije iz službenega delokroga. Železniški uradniki in uslužbenci morajo postati v službi samo to, za kar jih splošnost, toraj ne J. D. S., Z. J. Ž. N. S. S. itd. plačuje. Vspostaviti se mora brezpogojno najstrožja službena disciplina in odpravi naj se radikalno vsaki protekcijonizem, kateri je pravi rakana današnjih nevdzdržljivih razmer. Ogledimo si n. pr. državne železnice. Te vsebujejo 487 km proge in sicer: Rateče-Ljubljana 95, Ljubljana-Bubnjarci 125, Grosuplje-Kočevje 49, Celje-Št. Pavel 97, Kranj-Tržič 15, Ljubljana-Kamnik 22, Trebnje-Št. Janž 22, Jesenice-Svetna vas 30, Jesenice-Bohinjska Bistrica 26 in Svetna vas-Borovlje 6 km, torej skupaj 487 km.

Za tako omrežje je v bivši birokratski Avstriji povsem zadostoval navaden obratni urad. In sedaj v novi državi, ki naj odpravi star sistem in stare krivice je bila nujno potrebna ustanova ravnateljstva v najširšem smislu besede. Za borih 480

km proge sedi danes samo pri ravnateljstvu 105 uradnikov, 71 poduradnikov in 88 slug ter pisarniških pomožnih sil. Službo opravlja seveda le del slednjih, ker imajo vsi drugi druge in važnejše posle. Osojbe samega ravnateljstva je prejelo meseca julija t. l. 350.000 kron na službenih prejemkih. Če prištejemo številu pri ravnateljstvu zaposlenih še ono osovje, ki opravlja službo na progi in v postajah, potem se pač ne moremo čuditi žalostnim razmeram, na katerih promet te nesrečne države bolega. V poštev pa ne prihaja samo kvantiteta, temveč veliko bolj kvaliteta uslužbencev in v tem tiči zagonetka, katere se ne upa nihče rešiti. Po raznih uradih se šopirijo ljudje, katerim manjka vsaka kvalifikacija za službeno mesto, katero zavzemajo. Ker pa so drzni in brezobzirni agitatorji, se jih mora trpeti in obe očesi zatisniti, kajti oni poznajo marsikatero skrivnost, ki ne smejo na dnevno svetlobo. V sled teh razmer so zašli posamezni gospodje do kaj čudnega odnošaja napram svojim navidezno podrejenim, kateri jih pa v resnici komandirajo. Roke so jim vezane in nič čudnega ni, če se že tozadevne pritožbe pojavljajo v javnih lokalih in jih lahko sliši kdor jih hoče. Riba pri glavi zasmrdi, je že star, toda še vedno resničen pregovor, s tem pa ni rečeno, da tudi drugod ni nedostatkov. Velika napaka, ki se je zagrešila in je za enkrat nepopravljiva, da se je odpustilo odnosno premestilo ljudi strokovnjake, za katere enostavno ni nadomestil in jih še dolgo ne bo. Smelo trdimo, da bodo šle milijonske vrednosti v staro železo predno se izuri zadostno število praktičnih delavcev, ki bodo jim stavljeni naloge tako vršili, da bo imelo podjetje res kak dobiček od njih. Vse to bi lahko izostalo, če bi stali na čelu podjetja pametni ljudje, kateri bi znali rabiti poleg jezika tudi še računico in svinčnik. Bojimo se, da vladajoči krogi, vzlic temu, da so jim ti nedostatki znani, ne bodo imeli poguma napraviti prepotrebno remenduro in to z enostavnega razloga, ker čutijo, da tudi njih stolčki stoje le na lončenih nogah. Zato pa je sveta dolžnost vsakega, ki razmere pozna in ve kje tiče vzroki mizerije, to brez obzira žigosa in javnosti pokaže, kje so operacije potrebne. Prišla bo slej ali prej konstituenta in z njo poštene in nesebični ljudje na površje in za tisti čas je treba, da se že danes pripravimo. Tudi Jugoslavija bo stopila v vrsto modernih držav, če bo to gotovim elementom prav ali ne.

Posledice demonstracijske stavke.

Da sega politična strast daleč smo vedeli in tudi večkrat čutili, toda da lahko izzove take posledice, kakor ji sedaj opazujemo, tega pač ne bi verjeli, kajti upali smo, da je s propadom policijske Avstrije padel tudi njen sistem. Tembolj smo to upali, ker so vsi predali časopisja neprestano peli slavo svobodi in osvobojenju tepenega in tlačnega naroda. In sedaj po preteku kratkih deset mesecev? Kapitalizem in njegovi hlapci vzdiguje dan na dan drznejše svoje uže na pol razbite glave v prijetni nadi, da se mu posreči osvobojeni narod okovati v še težje verige, kakor jih je nosil doslej. Poslužuje se najnesmiselnih sredstev v dosegu stavljenega cilja in podoben je ptiču, koji drvi v neizogibni prepad. Toda to je pojav, ki je naraven v kolikor se tiče zasebnega kapitalizma, ki ima nedvomno pravico ščititi svojo postojanko, kakor se mu zdi primerno in zanj uspešno. Kako bo delavstvo in splošnost v obče nastopilo proti pojavu, je drugo vprašanje in nas danes ne zanima.

Zadeva pa, s katero smo siljeni se pečati, je nekoliko drugačna in zato ji posvečamo potrebno pozornost že sedaj. Železnice!

Železnice smatramo podjetjem splošnega značaja in seveda ravno tako tudi njih uprave, to pa, ker smo prepričani, da bodo poleg drugih najvažnejših delov narodnega gospodarstva tudi že-

leznice v doglednem času socializirane. Iz tega izhajajoč, smo torej mnenja, da morajo biti železnice upravljane povsem nepristransko, od mož, ki so si v polni meri svesti svoje naloge in ki nikakor, kot uradniki, ne smejo biti navadni eksponenti političnih strank. Temu danes ni tako. Ne le osrednje uprave, temveč tudi vodstvo vsake, tudi najmanjše postaje, se smatra hlapcem slučajno vladajoče klike. Ne interes službe in ne koristi splošnosti so merodajne, temveč edino in izključno, dosega korita je, kar navdaja vse nad- in podrejene faktorje javnega zavoda. Politična stavka v dneh 20. in 21. julija je bila gotovim gospodom neprijetna, ker je zunanemu svetu sijajno dokazala, da tudi v Jugoslaviji veje veter, ki bo očistil svet. To je njih pravica in proti temu nimamo ničesar oporekati. Priznavamo tudi pravico gotovim ravnateljem in cesarskim svetnikom, da se izjavljajo solidarnim s kapitalističnimi stremljenji, ki se širijo po naši državi, ker nam je načelo popolne svobode političnega mišljenja sveto. Vzlic temu, da ne najdemo pametnega razloga, zakaj ti ljudje tiščijo nekam, kjer se jih sicer ne mara, trpi se jih pa, ker uspešno vrše tisto delo, ki bi ga izraziti kapitalizem sam nikdar dovršiti ne mogel.

Ker smo v nasprotju z mednarodnim kapitalizmom in njegovim hotenjem in ker imamo seveda tehtne razloge zato, smo rekli: 20. in 21. julija ne bomo delali, v znak protesta proti nečuvnemu početju mogotcev. In kaj so napravili ti objektivni in nepristranski uradniki javnega, splošnosti služečega podjetja? Ker je bila stavka njihovim gospodarjem in glavarjem neprijetna so izrabili na najnesramnejši način svoje službene postojanke v to, da ljudi, katerim je bil vedno interes splošnosti nad ves svet, preganjajo in duševno mučijo poleg tega pa še nedolžne družine tirajo v gospodarski prepad.

Ravnateljstvo državnih železnic v Ljubljani se je postavilo na prvo mesto „šarfmacherjev“ in ravnatelj po božji neprevidnosti in sleposti naših politikov Golob je izjavil: „Vztrajam na tem, da se kaznujejo vsi oni, ki so se udeležili stavke in če me to stane glavo.“ Mi te izjave ne bomo pozabili, pa naj pride karkoli hoče. Ravno tako ne bo pozabljen način, po katerem je vodil doktor juris Kaučič preiskavo, ki bi delala čast vsakemu srednjeveškemu inkvizitorju. In vse to v tisti Jugoslaviji, katere sedanji reprezentanti so lovili narode na limanice osvobojenja.

Na cesti stoje železničarji in čakajo svoje nadaljne usode edino le radi tega, ker se je njihovim vsiljenim gospodom zahotelo zlesti v črevo ljudskim pijavkam. Po deset, dvajset in večletnem vzornem in nešteto krat pohvaljenem službovanju se jim je danes obesilo krušno košarico za klin višje, medtem, ko se verižniki in navadni tatovi oholo posmehujejo bedni in gladni deci. Mirno čakajo, kaj jim prinese bližnja bodočnost, toda globoko v srcu je vsajena kal, ki bo vzrastla in rodila sad neizprosnega maščevanja. Gospodje, le urejite svet po Vašem načinu in željah Vaših zapovednikov, uredili pa ga bomo mi nam in našemu razredu v korist in zadoščenje. Kakor je novemberski veter prinesel marsikako prazno glavo na površje, tako jo bo bodoči vihar odnesel v neznan tuje kraje. Železničarji, Vam pa le eno: Pripravite se, izpopolnite vrzeli v Vaših vrstah in zadoščenje Vam ne izostane.

Mednarodni jezik.

V sedanjem času se mnogo govori in piše o mednarodnosti. Kako si moramo misliti pravo mednarodnost ali zvezo narodov brez mednarodnega jezika, ker brez tega nima zveza narodov nobenega pomena? Kakor nas uči zgodovina, je rekel nekoč cesar Napoleon: en bog, en denar in en jezik.

Napoleonov cilj je bil torej ustanoviti zvezo narodov! Ako se ustanovi zveza narodov, potem mora biti tudi en jezik, ki bode vezal vse narode

v medsebojnem zastopstvu. Če ostane vse tako, kot dosedaj, potem nima zveza narodov pravega pomena, in bi se morala imenovati Zveza učenjakov, kateri znajo več jezikov.

Mednarodni jezik imimo že, t. j. jezik Ido. Pred vojno so ga nameravali upeljati na nemški univerzi v Berlinu, toda cesar Viljem je predlog zavrnil. Omenjeni jezik je lahko za učiti, ima le najpotrebnejša slovniška pravila, ki ne poznajo izjem, besedna plemena poznamo že na končnicah, kar neizmerno olajšuje razumevanje jezika.

Ido nam odpre cel kulturni svet šele takrat, ko se bodo narodi, katerih je nad 800, razumeli potom mednarodnega jezika, bo napočila doba miru in šprave, rastla bo izobrazba in kultura, zatirani narodi bodo prišli do svojih pravic.

Ido je sestavljen iz vseh modernih jezikov ter so njegove besede mnogim več ali manj znane, ako se res namerava ustanoviti zvezo narodov, potem se mora tudi res upeljati mednarodni jezik v ljudske šole. V teh se ne bi bilo treba učiti več kot dva jezika, namreč materini in mednarodni jezik. Na tak način bi ga v 15. letih vsak popolnoma obvladal, ter bi se s tem prepotrebni jezik mnogo doseglo.

Vsaka država bi imela s tem le dobiček, promet bi bil živahniji, letovišča bi bila polna vsakorodnih ljudi, delavcu se ne bi bilo treba učiti tujega jezika, če mora iti iz kraja v kraj za boljšim kosom kruha, lahko bi se pogovarjali s svojimi sotrpini in z delodajalcem, denar bi se mešal in valute bi se boljšale.

Popotniki in trgovci bi lažje šli, ali se vozili po krajih, kamor dosedaj marsikateri ni upal. V mednarodnem jeziku bi moral biti tiskan vozni red ter tudi vse drugo. Kakšne olajšave in koliko vrednosti bi imel jezik Ido sploh, si lahko predstavljamo.

Naša naloga nam bodi, da gremo takoj na delo ter pritiskamo, da se vpelje splošno, ne samo v Jugoslaviji, ta prepotrebni jezik.

Pred vojno so tiskali že 18 časnikov v Ido med temi sta bila dva za delavstvo, eden za mladino.

Ido so učili že na Dunaju, v Hengu (Švica) in mednarodna učenjaška zveza „die Brücke“ ga je sprejela za uradni jezik, mnogo obrtnikov, in drugih delavcev se je že z najboljšim uspehom posluževalo mednarodnega jezika, ki je znan že tudi med Slovenci.

Torej na delo!

Dopisi.

Poštni upravi na znanje.

Zadnji čas opazujemo, da se nam vrača izvanredno visoko število „železničarja“ z označbo „neznan“, „odšel“, „ne sprejme“, „se je izselil“ itd. Posebno se odlikuje v tem poštni urad Ljubljana 7. Istočasno pa reklamirajo abonenti list, češ, da ga ne dobijo. Opozarjamo za enkrat na ta nedostatek brez komentarja v nadi, da bo poštna uprava napravila red.

Uprava.

„Cosarski svetnik“ Šega še vedno rogovili.

Poročila, ki nam o tem možu? dohajajo so dan na dan neverjetnejša in prav resno ventiliramo vprašanje, če bi ne kazalo možakarju privoščiti nekoliko okrepčila na Studencu. Podrejena mu železnica se nahaja v naravnost brezupnem stanju in osebje kakor potniki so vse preje, kakor na varnem, če prepuste prevoz svojih kosti temu prometnemu podjetju, ki nima materijala in tudi ne zmožnih delovnih sil, katere naj bi obvladale stavljene zahteve. Priznanim strokovnjakom se greni življenje na železnici in kjer ni možnosti jih direktno pregnati, se jih omalovažuje z vidnim namenom, jim pristuditi veselje do dela. In nihče se ne zgane. Mar ni sramota za državne krmarje, da jim tuja sila grozi prevzeti promet in uredbo istega v svoje roke, če nismo sami zmožni vzpostaviti vsaj deloma normalne razmere? Ali se mora pri nas kazati na vseh poljih gniloba že pri porodu toll hvalisanje in proslavljenost Jugoslavije? Meseci teko in mi se ne premaknemo niti za korak naprej in to samo zaradi tega, ker nas je sram pripoznati, da nimamo zmožnih ljudi tam, kjer bi jih potrebovali. Kakor se nam poroča, je v zadnjih dneh dobila po milosti božji južna železnica priznanega strokovnjaka v osebi g. inženirja Jurmana v svojo službo. Mož se je baje takoj resno lotil nujno potrebnega dela, toda uverjen naj bo, da mu njegova energija ne bo prav nič pomagala, dokler bo imel naduti političar Šega vajeti v svojih rokah. To človeče spada na vse

drugo mesto in skrajni čas je, da se mu tako preskrbi. Uslužbenca pozivljamo, da nam sporoče vsako nasilje, ki je ta gospod izvaja in naša naloga bo, da mu pripravimo gladko pot tja, kamor spada.

Strážar.

Kranj.

Po naši postaji rogovili zvezarski priganjač, progovni paznik Janez Vrhovnik, po domače Jurček, kateri je sicer velika duševna reva, toda če ga opazujemo od dobre strani, je vendar koristen član človeške družbe, ker je temeljit uničevalec alkohola, katerega misli popolnoma uničiti in na ta način uglajuje težko pot Sveti vojski. Za to hvalevredno delo smo mu vsi hvaležni, vprašanje pa nastane, če pri tem početju ne trpi ugled železnice. Toda zato naj se drugi brigajo. Mi bi mu le svetovali, da se čim preje priuči alkoholične duhove brzdati, kajti kadar se mu ti naselijo v njegovi prazni glavi, takrat ima tudi Janez svoje muhe. Čujte in strmite! Socijaliste žre kar s korcem in je po njegovem, seveda mero-dajnem mnenju le tisti človek, kdor je pri Zvezi in če ne, se ga ima brezpogojno iz službe odsloviti ter nadomestiti s kapacitetami njegovega kroja. Posebno za časa dvodnevne stavke je bil možakar ves iz sebe in še danes nam pri vsaki priliki pripoveduje, kaj bi se vse zgodilo, če bi stavka uspela. Socijalisti so hoteli Nemcem in Italijanom izročiti našo milo domovino, izvemši seveda njega, kajti prvi kakor zadnji bi se bili zanj lepo zahvalili. Dragi Janez! Svetujemo Vam, da pustite politiko, na katero se razumete približno toliko, kakor zajec na boben, ob strani in se rajše posvetite velikemu problemu uničevanja alkohola, v katerem imate že precej izkušenj in si nedvomno pridobite neprecenljivih zaslug. Naše čitatelje pa bomo še prihodnjič razvedrili z lično humoresko: Kako se je naš Janez pred več leti pri ljudskem štetju svečano proglasil socijalnim demokratom in kako je pred kratkim delal svoj testament, v vodo skočil in se slednjič na čudovit način ognil preselitvi v večnost. Tih opazovalec.

Čelje.

Zopet velika tatvina. Čez leto dni se pri nas že pojavljajo tatvine in to seveda vedno na rovaš železničarjev. Posebno rdečkarjem se prav rado kaj naprti, češ, ti so že itak razvpiti kot pravi razbojniki, torej se jim mora še kaj priložiti. Pretečeni mesec se je zopet dognala tatvina 450 kg usnja v vrednosti 50.000 K. Brez nadaljnih poizvedb in preiskavanj se je sumničilo nekega premikača, ki je imel v usodepolni noči službo, navedene tatvine ter se ga je enostavno vtaknilo v preiskovalni zapor. Preiskava je dognala sicer, da je mož nedolžen in se ga je po dvodnevem zaporu zopet izpustilo. Dan pozneje sta zasledila dva policijska agenta prave zločince v osehah Frica Pečovnika in Avgusta Košiča iz Zavodnje pri Celju, kot voditelja tatinske družbe, ki je bila dobro organizirana na najširši podlagi. Sledeče hišne preiskave so bile presenečujoče, kajti zbralo se je najraznovrstnejšega blaga v vrednosti nad en milijon kron. Celu vrsto kompromitiranih oseb so varnostni organi aretirali in hišne preiskave se nadaljujejo. Najlepše pri vsej stvari pa je, da sta vodilna tička še pravočasno potegnili čez mejo v Gradec in sta tam na varnem.

Kresnice.

Na naši postaji še vedno ugarja svoje neslane burke gosp. postafjevodja Tomaž Namestnik, katerega pri tem poslu skrbno podpira njegova boljša polovica. Ljudje se vprašujejo, čemu se vedno toliko po postaji vpije, toda uslužbenec je sram, da bi jim to dan na dan razkladali, blapci pa se enostavno stresejo in si svoje mislijo, pomiljujoč upravo, ki ima tako inteligenco uposlono. Za vsakega pa ni enaka pravica, če namreč kdo plača liter vina, potem je stvar bolj enostavna in sme na postaji les tesati in sploh delati, kar se mu zljubi. Seveda je pri nas vse uradno in to strogo uradno. Nihče se ne sme predrzniti, vsegamogočnega na prostoru kaj prositi ali mu kaj javiti, kajti skrajno razburljiv gospod mu na kratko odgovori: Tam je urad! Uradno je pa tudi, če v poznih nočnih urah gospod uljudno vabi nežni ženski spol na prenočevanje v pisarni, ali če njegova soproga skozi vrata ven priteče, kadar jo kak nenljuđen uslužbenec ven zapodi, ker mu svoje suhe fige v nakup ponuja. Posebno ima na piki čuvaje, katerim preti: Die Wächter werden noch von mir zu fühlen bekommen! Toda tudi to le v časih, kajti če se bliža blagajniški revizor, se situacija takoj spremeni in čuvaji so dobri, da mu potrjujejo dobljeni predujem, katerega je pa on

porabil za nabavo bele obleke milostljivi. V takih slučajih je na postaji vse mirno in nihče ne vpije in ne tuli.

Gospodu gre posebno nerado olje in petrolej izpod rok in imajo prizadeti še od lanskega leta dobiti za dva meseca petrolej, ki so ga morali iz svojega za opravljanje službe poskrbeti. Da bi bila uprava tako umazana in bi to zahtevala, ne moremo verjeti in tudi tega ne, da bi bilo od slednje določeno, da ima gospa ključke od premoga in drugih shramb v lastni oskrbi, kajti v kolikor nam je znano, je pač gospod uslužben, ne pa tudi gospa. Zdi se nam, da so to nezdrave razmere, katere bi morala uprava čim preje odpraviti, če ji leži na tem, da ohrani le še nekoliko ugleda napram javnosti. Opazovalec.

Ptuj.

Sokolstvo je vsekakor zdrav pojav v našem narodu in tudi mi se ga veselimo, dokler se giblje v znanih Tyrševih teorijah. Tudi odobravamo, če se to gibanje podpira, dokler te podpore ne segajo v žep splošnosti, kateri pa mora ostati vselej in za vsakega zasebnika nedotakljiv. Uprave naših železnic so drugega mnenja, in ker se s tem ne strinjamo, moramo prav resno svariti pred nadaljnim napačnim tolmačenjem podpore Sokolstva. Če čuti zasebnik, gospod načelnik progovno-železvalne sekcije Selak, potrebo podpirati Sokolstvo, potem mu vsa čast in priznanje, če pa to stori na račun železnice, potem proti temu odločno protestiramo v imenu javne morale. Da smo na jasno: bi radi vedeli: Kdo plača v ponedeljek in torek dne 1. IX. in IX. po dva mizarja in tri tesarje in naslednje štiri dni še pet drugih pomožnih delavcev-železničarjev, ki so imeli nalogo, postavljati šotore in drugo na veselilnem prostoru? Gospodje, če mislite tudi v novi državi uvesti staro avstrijsko korupcijo, potem le tako naprej, mi pa bomo narodu oči odprli in potem bo obračun težak. Stražar.

Shodi.

Podgorje v Rožu.

Dne 24. avgusta se je vršil železničarski shod v gostilni pri gospodni Kircharju, kateri je bil zelo dobro obiskan tudi od strani zavednih kmetov. Poročal je sodrug Mlakar o starih in novih ciljih.

Spominjali smo se stare gnile Avstrije, katere namen je bil, upropastiti ves proletarijat in zaslužniti še druge narode. Spominjali smo se trpljenja in bridkosti proklete petletne vojne katero je povzročil cesar in njemu udani slugi t. j. JDS in pa klerikalna družba. Ti so imeli vedno na jeziku blagor ljudstva, poleg tega so nas pa sleparili ter pognali v klavnico za kronane roparje, za katere smo trpeli in umirali, posebno pa še naši otročiči.

Na račun revnih in zapeljanih so se razni špekulantje, generali in vojni dobičkarji pri polnih mizah šampanjca in pečenke mastili, ter polnili nikoli nasitene vreče. Vsi, posebno pa železničarji, smo imeli polno pohval v časnikih in uradnih listih, zato je nam pa tudi v želodcu zrušila ter nas krč lomil od same lakote. Bili smo strgani, bosi, to smo imeli za zahvalo od preobitega dela, katerega smo opravljali po 36 do 60 ur brez počitka in brez napak. Kje ste bili jugoslovanski demokratje takrat? Sedaj lazite za nami, da bi mogoče zopet nekaj takega uprizorili. Zapomnite si, to se vam ne posreči več!

Da se je vojna podaljšala, se imamo zahvaliti zgoraj omenjeni družbi zaradi tega, ker so eden drugemu z agitacijo konkurirali za vojna posojila, kateri od njih dobi prvenstvo ter s tem naprtili ubogemu ljudstvu še več bridkosti in težav, posebno se je trudilo duhovništvo pokazati patriotizem njegovemu veličanstvu najstaršem roparju, kakor je poročal „Domoljub“ sam prvi teden po polomu stare Avstrije. Ti ljudje, božji namestniki, so ljudstvo goljufali s svojimi umazanimi, fanatičnimi frazami: Dajte bogu kar je božjega in cesarju kar je cesarjevega, v teh dveh besedah je ljudstvo doživelo največje zlo, kar ga zgodovina pozna. Sledilo je slepo v klavnico po blagoslovu: več kot jih ubiješ, prej bodeš zveličan. seveda, nato sledi še odlikovanje, potrudi se, ubij jih še več, sedaj je vojska, peta božja zapoved ne velja več, ako te pa smrt zaloti, so tudi grehi odpuščeni, hajdi v nebesa. Tako je, dragi prijatelj!

Tebi nebesa z lačnim trebuhom, popu in drugim gospodom pečenko na zemlji.

Blagoslavljali so orožje, ko je tistega zmanjkalo, so prišli zvonovi na vrsto, po blagoslovu v Martinovo peč zopet za topove, ko vse to ni nič pomagalo, akoravno so sevri vse svetnike, so za-

čeli bogu pošiljati prošnje za zmago proti sovražniku, kateri nam ni nikoli nič žalega storil, bog jih ni hotel uslišati, zato so se pa spravili naši jugoslovanski patrijotje in demokrati čez slovenske trpine na Koroške. Branili so domovino v Jugoslaviji, posebno pa na Jesenicah, kjer bi bili najraje vse zavedne Korošce 4. maja pobesili ali pa pustili postreliti, kar ni veliko manjkalo, tako se dogaja še danes, ker je bilo še premalo nedolžnih žrtev.

Še ni sreče, še bode treba klanja! Zapomnimo si pa to: da lump nima zmiraj sreče, in upajmo, da mu tudi pri nas kmalu izpodleti. Tisti ljudje, ki so v stari Avstriji vladali, še živijo; stara Avstrija je umrla, ali žal, da pogreba še ni bilo. Naša dolžnost je, da se poprimemo dela in se pripravimo za boj, kateri nas še čaka, in to je v prvi vrsti trdna, mogočna in zdrava organizacija na mednarodni podlagi. Vsak posameznik mora biti bojevnik in take je treba vzgajati, kot takim se nam ni treba bati biča, katerega vihti nad nami kapitalistična družba. Kedar se bomo zavedali svojih dolžnosti, takrat bomo tudi lahko s tistimi pomedli, ki ne morejo pozabiti, kako je v stari Avstriji lušno blo, ko bodejo oni padli iz tistih mest, ki njim jih ni nihče pripoznal, takrat bomo imeli skupen pogreb z Avstrijo.

Pot do novega cilja nam boji boj za svobodno Jugoslavijo z ujedinjenjem Srbov, Hrvatov in Slovencev, na tej podlagi bomo prišli do svojih ciljev, katere nujno pričakujemo, in to so: da si priborimo prostor v občinskih, deželnih in državnih zastopih, ker le tako se mora ljudstvo samo viadati.

Nekaj podobnega je tudi pri gospodarski organizaciji, tukaj mora dobiti ljudstvo vpliv na upravo v obratih, ako hoče, da se gospodarsko osamosvoji. Pregovor pravi: Kdor ne dela, naj tudi ne je! mi hočemo, da se ves dobiček enakomerno deli, ne pa, da ga samo oni spravljajo, ki nič ne delajo, uživajo pa mnogo.

Proletariat, to je tudi mali in srednji kmet, ako hočeš gada uničiti, mu moraš glavo zdrobiti, to se bode zgodilo, ko bodeš zrel za boj, to bodeš pokazal pri volitvah z listkom v roki koga in katerega bodeš volil, da te zastopa v že omenjenih odborih, takrat bodeš imel priložnost pokazati, ali ti je še tako življenje ljubo, kot si ga imel do sedaj. Ko si zbere pravega zastopnika, potem si tudi kači glavo strli.

Delavstva dolžnost je, da se mednarodno organizira, ker le s tem pokaže, da je vredno ljubezni in stika z drugimi narodi. Ako se kapitalistična družba mednarodno organizira zaradi tega, da nas laglje slepari, goljufa in ubija, moramo tudi mi biti mednarodno organizirani zato, da kapitalistično družbo za naše poštene pravice ugonobimo, oziroma jo privedemo tako daleč, da nas mora pripoznati kot človeka, ne pa za živino.

Delavstva dolžnost je, da mora vedeti, koliko je njegova moč in koža vredna, ter tudi vedeti, komu in za koliko da jo bode prodal, ako se tega ne zavedamo, nismo vredni, da nas mati zemlja Jugoslavija na površju nosi.

Priporočal je tudi, da naj se nikar ne smejejo nova društva, n. pr. Z. J. Ž., K. Z. ali pa N. S. Z., ter povedal njih namen, vsako novo društvo seka nove rane, posebno tam, kjer iščejo hinavci s svojo umazano narodnostjo zaslonbe pri delavcih, da bi si na tak način pridobili zaslonbe, ter tako splezali po ramah zaslepljenih do boljših korit.

Socijalizem je pri nas tako potreben, kakor plug na polju in sekira v gozdu, ja, potreben je tako, kakor smodnik ali dinamit, s katerim razbijemo najtrše skale. Ne da se več utajiti, da je tudi pri nas socijalizem preskočil plot, s katerim je bila Jugoslavija dolgo časa ograjena, zato si pa tudi sedaj kapitalistična družba prizadeva z vsemi pripomočki, da bi ga zatrla. No, veselje moramo povedati, da bode ravno narobe prav.

Zapomnimo si, kaj hoče kapitalistična družba in kaj hoče socijalizem mednarodno združen: Delavstvo vsega sveta, združi se!

Ker je bilo premalo časa, je sodrug Mlakar moral po en in tričetrt urnem govoru shod zaključiti z besedamj: Živela mednarodna socijalna demokracija!

Vprašamo merodajne oblasti: Ali bo to še dolgo trpelo, da nas železničarje, 16 po številu v službo sprejmejo, kar nam do danes odrekajo, ako ravno smo pristni Slovenci?

Upamo, da se nekaj zgane, ako ne, je Jugoslavija za en velik greh bogatejša, in za tem pride maščevanje. Zapomnite si to!

Naša konferenca za ujedinjenje.

Dne 6. t. m. so se zbrali v lokalih organizacije njeni zaupniki iz 22 skupin, da zavzamejo svoje stališče napram vabilu hrvatskih sodrugov, ki predlagajo ujedinjenje vseh socijalističnih železničarskih organizacij na ozemlju SHS. V imenu osrednjega odbora je otvoril sodrug Juhart konferenco ob 3. uri popoldan s primernim nagovorom v katerem je povdarjal važnost predmeta, za katerega gre. Kot poročevalec je nato povzel besedo sodr. Kopač. Obrazložil je pomen konference s posebnim ozirom na medsebojne dogovore, ki so se že večkrat tekem zadnjih mesecev vršili z prizadetimi zastopniki hrvatskih in srbskih železničarjev. Pravkar se vršča konferenca ima nalog določiti zadnjo smer za ustanovni občni zbor. Saveza železničarskih in transportnih delavcev za Jugoslavijo, ki se bo vršil dne 28. in 29. t. m. v Zagrebu in katerega naloga je vspostaviti v naši državi silo, katera bo lahko branila koristi železničarjev napram vsem navalom, ki se na nje pripravljajo. V pretres so bila vzeta pravila „Saveza“, ki so bila objavljena v zadnji številki „Železničarja“ z namenom, da jih člani v posameznih podružnicah temeljito prouče in na podlagi debat izrečejo svojo konečno sodbo. Kakor je bilo pričakovati, je bila debata v pravih precej živahna in so se morale nekatere točke spremeniti. Vsak govornik pa je povdarjal nujno potrebo čim hitrejše združitve v smislu federacije, kot edine forme, ki odvarja današnjim razmeram v državi. Delegatom, ki bodo zastopali organizacijo na občnem zboru v Zagrebu se je naročilo, da v tem smislu nastopajo in skušajo uveljaviti preurejena pravila.

Pri drugi točki se je konferenca bavila z službeno pragmatiko, katero baje misli ministrstvo za saobračaj uveljaviti. Predvsem se je konstatirala brezmejna podlost „Zveze“, katera sedaj z osnutkom pragmatike krošnjari po svetu in železničarjem siplje pesek v oči trdeč, da je treba pragmatiko popraviti, opiliti in kdo ve kaj še vse. Previdno pa pri tem zamolči, da so pri sestavi osnutka vestno sodelovali njeni eksponenti in to po njenem naročilu. Konferenca, odnosno delegati, ki so bili na konferenci zbrani so zavzeli edino pametno stališče, ker so dali svojemu mnenju o pragmatiki v naslednji resoluciji primeren izraz. Resolucija seglasi:

Posnemajoč iz poročil gotovega časopisja ene smeri, se namerava s strani železniškega ministrstva predložiti državnemu zboru neki osnutek na podlagi katerega naj bi se uveljavila službena pragmatika za uslužbence železnic kraljestva Srba, Hrvata i Slovenaca. Dne 6. sept. 1919 zbrani zaupniki 22 skupin Spl. žel. organ. za Jugoslavijo odločno protestirajo proti temu, da bi se podal imenovani osnutek državnemu zboru kot podlaga bodreč službene pragmatike in zahtevajo, da se preje skliče enketa vseh železničarskih organizacij, katera naj elaborat študira, razmeram primeru preuredi in naj se šele potem odda kompetentnemu mestu v odobrenje, odnosno zakonito upostavitvev.

Zaupniki izjavljajo izrecno, da bi osobje v nasprotnem slučaju ne priznalo veljavnost službene pragmatike in bi se proti uveljavljenju iste poslužilo vseh mu razpoložljivih sredstev.

Ta sklep ima vodstvo Spl. žel. organizacije za Jugoslavijo naznaniti primernim potom ministrstvu za saobračaj v Beogradu.

Ker je med tem nastala že pozna ura in je bila zborovalnica drugam oddana, so se morale še nekatere točke odložiti za prihodnjo konferenco, ki se bo vršila po ustanovnem občnem zboru „Saveza.“

Ustanovni občni zbor podružnice Spodnja Šiška I se je vršil v ponedeljek dne 1. t. m. ob jako številni udeležbi pri Štirnu v Spodnji Šiški. Tajnik Spl. žel. org. za Jugoslavijo sodr. Petrič ga je ob določenem času otvoril in je naznanil običajni dnevni red. Prečitala so se pravila, katera so bila soglasno na znanje vzeta. Podružnici se je priglasilo 277 članov, na kar se je izvolil odbor. Po končanih formalitetah je povzel sodr. Petrič besedo, ter je v poljudni besedi raztolmačil pomen strokovne organizacije, osobito v sedanji dobi, v kateri navidezno tepeni kapitalizem zopet ponosno in brezobzirno vzdiguje svojo glavo ter le čaka ugodne prilike, da razdvojenemu proletarijatu zada zadnji udarec in ga zopet zaslužni za deset- in morda stoletja. Pokazal je na razne firme, pod katerimi se skriva čisto kapitalistično stremljenje in delavcu, ki ni povsem poučen in razrednozaveden otežkočuje razlikovati med pravim in nepravim. Dejal je: Čaka nas še ogromno delo, toda

ker smo trdno prepričani, da je ni več moči na svetu, ki bi nam mogla odvzeti dozoreli sad, zato je naša sveta dolžnost, da se strnemo v močno falango in rama ob rami z ostalim delavstvom poderemo še zadnje žične ovire, ki nas ločijo od obljubljene dežele, v kateri res sije solnce svobode, edinosti in bratstva. K besedi se je oglasilo še več sodrugov, ki so vsi poudarjali potrebo skupnega in smotrenega dela ter solidarnega nastopa. Sklenilo se je upeljati strokovne in splošno izobraževalne tečaje sočasno pa tudi skrbeti za primerno razvedrilo članov in svojcev in jih s tem odtegniti strupenemu uplivu meščanskih strank, ki niso nič drugzega, kakor priganjalke kapitalizma.

Lepo uspeli shod se je zaključil ob 10. uri zvečer.

Vestnik uprave.

Vsem krajevnim skupinam na znanje!

Izvajajoč sklepe osrednjega odbora, se bodo vršili tekoči mesec sledeči občni zbori naših podružnic, in sicer:

- podružnica **Ljubljana II**
v sredo, dne 10. septembra;
- podružnica **Zidanmost**
v petek, dne 12. septembra;
- podružnica **Slovenjgradec**
v soboto, dne 13. septembra;
- podružnica **Dravograd**
v nedeljo, dne 14. septembra;
- podružnica **Kranjska gora**
v nedeljo, dne 14. septembra;
- podružnica **Novo mesto**
v ponedeljek, dne 15. septembra;
- podružnica **Velenje**
v ponedeljek, dne 15. septembra;
- podružnica **Celje**
v torek, dne 16. septembra;
- podružnica **Ljubljana I**
v sredo, dne 17. septembra;
- podružnica **Borovnica**
v sredo, dne 17. septembra;
- podružnica **Ponikva**
v petek, dne 19. septembra;
- podružnica **Poljčane**
v soboto, dne 20. septembra;
- podružnica **Čakovec**
v nedeljo, dne 21. septembra;
- podružnica **Pragersko**
v nedeljo, dne 21. septembra;
- podružnica **Ptuj**
v nedeljo, dne 21. septembra;
- podružnica **Zalog**
v ponedeljek, dne 22. septembra;
- podružnica **Jesenice**
v torek, dne 23. septembra;
- podružnica **Litija**
v torek, dne 23. septembra;
- podružnica **Zagorje**
v sredo, dne 24. septembra;
- podružnica **Škofja Loka**
v četrtek, dne 25. septembra;
- podružnica **Maribor I**
v torek, dne 30. septembra;
- podružnica **Maribor II**
v sredo, dne 1. oktobra;
- podružnica **Hoče pri Mariboru**
v četrtek, dne 2. oktobra;
- podružnica **Vuzenica**
v petek, dne 3. oktobra.

Sodruge posameznih podružnic opozarjamo, da v smislu razposlane okrožnice pripravijo vse potrebno za občne zборе.

Jos. Petrič, tajnik.

Kdor ne prejema lista, naj ga reklamira bodisi naravnost pri upravi, bodisi pri zaupnikih, in to z navedbo natančnega naslova. Reklamacije so poštnine proste. Napisati pa se mora zunaj na ovitku: Reklamacija časopisa.

V zadevah posmrtnine in starostne odpravnine naj se nam vselej obenem z dotično vlogo pošlje tudi člansko knjižico in mrtvaški list, ozir. vpokojninsko listino, kakor je to navedeno v do-

ločbah za ta sklad. To je nujno potrebno, da se more dotično zadevo čim najhitreje rešiti. Ako imajo dotični člani že nove članske knjižice, naj se vpošlje obe knjižici (staro in novo). Zato opozarjamo člane in funkcionarje, naj se starih knjižic nikar ne zavrže.

Posmrtnino, oziroma odpravnino se pošila naravnost upravičencem, knjižice in dokumente pa se vrača skupinam, da jih po potrebnem vpisu izroče prizadetim.

Nadalje nam nekatere skupine še vedno niso plačale štampilij; naj to nemudoma store. Štampilija skupine stane 5 K 80 vin., štampilija s številko 2 K, štampilija kontrole pa 5 K 40 vin.

Skupine, ki so pozneje prejele štampilije, so obenem prejele tudi dotični račun, iz katerega so razvidne nove cene.

Spise, ki se tičejo odpošiljanja lista, posmrtnin, odpravnin, obračuni, članskega gibanja in drugo, naj se pošilja upravi Spl. žel. org. v Ljubljani, Cesarja Jožefa trg 10, dopise radi shodov, intervencij, agitacije in podobno pa tajništvu Spl. žel. org. istotam. Dopise za objavo v listu pa se naj naslavlja na uredništvo „Železničarja“.

Posebej opozarjamo vse naše člane in zapornike, kakor tudi druge dopisnike, da natančno in jasno naslavlja vse svoje pošiljke, ker sicer gre več pošiljatev v izgubo, ali pa na napačen naslov. Tako na primer se je dostavilo nam namenjeno denarno pošiljatev neki tukajšnji banki na račun „Zveze“. Istotako se je izgubil dotični obračun. Uprava.

Razno.

V vladnih krogih vlada še vedno nekaj nervoznosti. Kriza, ki se je pojavila v belgrajski vladi še vedno ni rešena. Pogajanja med strankami, pri katerih prihaja najbolj v poštev radikalna stranka (Protič) in še nekaj večjih klubov. Ker ima nova vlada povsem negotovo večino, je nedvomno, da se bo vlada v kratkem preosnovala v koncentracijsko vlado, v kateri bo zastopanih več strank. Imeli so že novo kombinacijo, v kateri bi socialisti ostali v vladi in bi s. Kristan prevzel socialno politiko. Ta pogajanja se menda nadaljujejo. V Belgradu nolažajo vse premalo važnosti na interese Jugoslovancev. Pariška konferenca hoče naložiti državi 25 milijard vojne odškodnine, v državi vlada čudna disharmonija, ki utegne končno dovesti do velikih razočaranj. Na vseh straneh preže sosodje, kako bi odepili kos jugoslovanskega ljudstva od države. Italijani so že vzeli Primorje in del Kranjske, drugi pa še čakajo na plen. Nekdanji monarhistični in kapitalistični krogi bivše države so na delu in videti je, da tudi v Parizu in morda nekatere stranke v Jugoslaviji žele, da se osnuje srednjeevropska država, ki bi bila sposobnejša, da prenese vojna bremena v korist ententnim kapitalistom. Osvoboditev bi morala biti prvo, združitev balkanskih narodov na demokratični podlagi druga glavna stvar. A nihče se ne meni za to. Vse stranke se le skušajo, kako bi druga drugo opeharila. Ni je resnosti! Zato smatramo, da je potrebno, da socialno-demokratska stranka in delavstvo sploh začne tukaj povsem novo, samostojno akcijo v svoji dobrobit.

Proti mirovni pogodbi vlada v Belemgradu? Mirovna pogodba, ki jo hoče usiliti ententa srednji Evropi končno menda vendar ne ugaja vladi v Belemgradu, ker omejuje svobodo države v vsakem oziru. Tuje države bodo diktirale carino, nadzorovale in urejevale prometne pomočke, diktirale trgovske pogodbe, urejevale celo notranje verske in partikularistične razmere. Tak mir nam hočejo usiliti. In ne čudimo se, da je končno prišla tudi vlada do spoznanja, da smo prodani. Radovedni smo le, če bodo v Parizu kaj zalegli naši ugovori. Smo čudni politiki, mi jugoslovanski politiki, zato nas tepe usoda.

Na državni obrtni šoli v Ljubljani se prične šolsko leto 1919-20 dne 19. t. m. Otvorjeni bodo nastopni oddelki: 1. višja

stavbna šola; 2. višja strojna šola; 3. stavbna rokodelska šola; 4. strojna delovodska šola; 5. elektrotehnična delovodska šola; 6. mizarška mojstrska šola; 7. kiparska šola; 8. ženska obrtna šola; 9. javna risarska šola. Vpisovanje bo od 15. do 17. tm. po redu, ki je razviden iz tozadavnega razglašja v Uradnem listu št. 141, z dne 3. tm.

Začetek šolskega leta 1919.-20. Po odredbi gospoda poverjenika za uk in bogočastje se začne šolsko leto 1919.-20 z vpisovanjem dne 22. septembra 1919. Ta začetek velja za vse javne in zasebne srednje šole in za vse ljudske šole, ki so na kraju srednjih, oziroma meščanskih šol. Ostale ljudske šole začno šolsko leto v normalnem terminu.

Na obeh ljubljanskih gimnazijah, to je na humanistični gimnaziji v Tomanovi ulici in na realni gimnaziji na Poljanski cesti, se prične šolsko leto 1919./20. dne 22. septembra t. l. z vpisovanjem v I. razred. V II. —IV. razred se bodo vpisovali učenci dne 25., v V.—VIII. razred dne 26. septembra. Sprejemni izpiti za I. razred se vrše 23., ponavljalni, dodatni in sprejemni izpiti v II.—VIII. razred pa 24. septembra. Otvoritvena sv. maša bo dne 27., redni pouk se prične v pondeljek, dne 29. septembra.

Velikovec, ustanovitev srednjih šol. Otvori se začasno v Velikovcu I. letnik gimnazije in učiteljsišča za šolsko leto 1919-20.

Gospodarska desorganizacija vlada pri nas še vedno skoro v enaki meri, kakor je vladala ob prevratu. Tovarne ne dobe potrebnih surovin, ne premoga, ne strojev, tako, da postaja kriza pravzaprav vsak dan večja. Dobili smo sporočilo iz Šoštanja, da bo tovarna usnja v Šoštanju (Vošnjak sinovi) ustavila 20. t. m. obrat, ker nima potrebnih surovin. To je žalostno znamenje. Strokovno tajništvo in Osrednje društvo usnarjev je takoj v sredo interveniralo pri poverjeništvu za obrt in trgovino, da to nepriliko prepreči. Če bi se obrat ustavil, bo nad 250 delavcev z družinami vred ob kruh in kaj to pomeni za kraj kakor je Šoštanj, bodo menda razumele tudi merodajne oblasti.

Avstro-ogrski bankovci. Izkaz Avstro-ogrské banke po stanju dne 31. avgusta kaže novo povišanje v prometu bankovcev, in sicer za 286.5 milijonov, tako da je s tem dosežena vsota 43.4 milijard kron.

Poštni promet. Po odloku ministrstva za pošto in brzojav od 31. avgusta t. l., št. 18830, je pisemski promet med kraljevino SHS in Nemčijo v istem obsegu kakor z Nemško Avstrijo po mednarodnih, nanovo določenih pristojbinah zopet otvorjen. Kurz 1:3, na primer: dopisnice prejšnja pristojbina 10 v, sedanja 30 vin. Pismo prejšnja pristojbina 25 vin., sedanja 75 v; priporočanje prej 25 v, sedaj 75 v, i. t. d.

Poslovodja Manz pri g. Pollaku v Ljubljani ni naklonjen slovenskemu delavstvu. Zato se je pričelo med delavstvom ogorčenje zoper postopanje tega moža. Spor se je za sedaj sicer poravnal, toda odkritosrčno bi svetovali, gospodu Manzu, da upošteva pošteno delavstvo in mu ne dela krivic.

Določbe glede plesa. Za prireditve plesa se mora imeti dovoljenje ter plačati za to vpeljana taksa. Pravico, izdajati ta dovoljenja imajo županstva, odnosno župan kot načelnik krajevne policije na podlagi člena 28. obč. reda. Županu z dvema občinskima svetovalcema pristoji tudi v zmislu člena 58. obč. reda pravica kaznovati, če se je plesalo brez njegovega dovoljenja.

Radičeva žena in hčerki aretirane. Kmetiški agitator Štefan Radič je v preiskovalnem zaporu. Sedaj so aretirali tudi njegovo ženo in obe hčeri, češ, da hujskajo seljaško (kmetiško) ljudstvo k nepokorščini.

„Državna posredovalnica za delo“ podružnica za Ljubljano in okolico. V

preteklem tednu od 1. septembra do 6. septembra 1919 je iskalo delo 179 moških in 54 ženskih delavnih moči. Delodajalci so pa iskali 99 moških in 53 ženskih delavnih moči. Posredovanj se je izvršilo 92. Pri vseh podružnicah „Državne posredovalnice za delo“ je od 1. januarja 1919 do 6. septembra 1919 iskalo delo 13.815 delavnih moči, delodajalci so pa iskali 11.673 delavcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 4362. Delo iščejo: Pisarniške moči (333), trgovski sodrujniki in sodrudnice (319), dninarji in dninarice (102), služkinje in kuharice (105), peki, mlinarji, mesarji (102), poljski in tovarniški delavci in delavke (113), sluge, vratarji, hišniki, krojači, šivilje, čevljarji, vajenci raznih strok, oskrbniki, ekonomski, natakariji in natakarice, modistinje, vzgojiteljice, predilne delavke, strojni ključavničarji, mehaniki, strojniki, dimnikarji, monterji itd. Delo je na razpolago: poljskim in tovarniškim delavcem in delavkam (119), težakom in hlapcem, služkinjam in kuharicam, drvarjem, krojačem, šiviljam, čevljarjem, vajencem razne stroke, mizarjem, zidarjem, strojnimi in stavbenimi ključavničarjem, gozdarjem, mlinarjem, cestnim delavcem, delavcem za hudournike, strojarjem, sodarijem, žagarijem, sekačem, sobaricam, pletarjem, oglarijem itd.

Preki sod, ki je bil proglašen za več okrajev v Sloveniji je odpravljen.

Avstrija je že podpisala mir, dasi je to napravila nerada, ker je mir zanjo enako drakoničen kakor oni za Nemčijo.

Stavci v Rimu stavkajo. Meščanske stranke se boje, da utegne ta stavka trajati do volitev, kar bi jim silno otežkočilo agitacijo za volilno borbo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Kopač.
Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

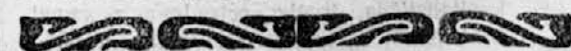
Francišškanska ulica št. 6.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejšje plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke.

Najmodernejšja uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, itd.

Stereotipija. Litografija.





Adalbert Kassig
Ljubljana,
Židovska ulica.

Zavod za uniformo, krznar in izdelovatelj čepice priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih uniformskih predmetov za železničarje, kakor: čepice, gumbe, rosete, žnore, piščalke i. t. d. Čepice zimске in letne za strojevodje, kurjače itd. v raznih oblikah po najnižji ceni. — Postrežba točna.

Naročajte širite in podpirajte naš list!